

Varia

Et regnskab af Willom Carron Perlestikker år 1602

Af Camilla Luise Dahl

I året 1602 præsenterede kongelig perlestikker Willom Carron et regnskab på forskelligt, han på bud af kongen, havde fået fremstillet i Brussel, dengang en by i Nederlandene, nu i Belgien. Regnskabet findes bevaret i Rigsarkivet i København, Danske Kancelli, Rentekammerafdelingen: B223B: Diverse akter vedrørende afregning og kvittance 1588-1660.

Regnskabet omhandler udgifter til perlestikkeren Anthonius van der Bartig i Brussel, blandt andet for klædedragter til Anna Cathrine, Christian IVs dronning. Dronningen havde ved brylluppet med Christian IV i 1597 ellers medbragt en omfattende garderobe som en del af medgiften. Ikke mindre end 90 poster med forskellige klæder til en værdi af 33.898 daler. Men fem år senere, i 1602, behøvede dronningen tilsyneladende nyt tøj. Måske havde moden ændret sig eller smagen ved det danske hof var anderledes end den dragtskik hun medbragte fra Brandenburg. I Brussel udførtes i 1602 i alt fem sæt., fem sæt klæder bestående af skørt, livstykke og ærmer til en samlet værdi af 1706 daler.

Den første af dragterne beskrives som et skørt af hvidt atlask med livstykke og ærmer, broderet i "blomsterværk" med guld og silke. Dette var den dyreste af dragterne og kostede 420 daler, der dækkede materialer og arbejds løn. Den næste i regnskabet var et skørt af rødt atlask med livstykke og ærmer, broderet med "gefogen" guld, måske i betydningen strukket guld og silke udi palmeværk og blomsterværk over alt. Værdien var 330 daler. Den tredje dragt var et brandgult atlask skørt med livstykke og ærmer, broderet overalt med blomster og strigeværk med "gefogen" sølv og silke, for 332 daler. Den fjerde og næstsidste var et grønt skørt med livstykke og ærmer, broderet med gefogen guld og sølv i "compergomente" (i grupper) af blomster, i alt 317 daler. Den sidste af dragterne var et blå skørt med livstykke og ærmer, stukket med gefogen guld og sølv og med unseguld- og sølv udi adskilligt blomsterværk. Unseguld betegnede guld, der var målt i vægt.

De kongelige regnskaber for årene 1588-1660 indeholder flere udgiftposter for tekstiler, possement, kniplinger, dragttilbehør og andet indkøbt i årene, hvor Anna Cathrine var dronning, men om nogen af disse kniplinger eller dragttilbehør som hatte, rosetter, engelske strømper og andet, skulle bruges sammen med de fem sæt klæder indkøbt i Brussel, fremgår desværre ikke.

Fig. 1: Maleri af Christian IV og dronning Anna Cathrine, nok malet som dobbeltportræt omk. 1612 efter to enkeltportrætter. Portrættet af dronningen var fra ca. 1600 og malet af ukendt kunstner.

Dronning Anna Cathrines medgiftsinventar fra 1597 er tidligere trykt i *Dragtjournalen*, Årgang 3 Nr. 5 2009. Nu suppleret med regnskabet for nogle klæder, hun modtog, mens hun var dronning i Danmark. Regnskabet giver os et andet indtryk af en ellers ret anonym dronning i dansk historie, en dronning der tydeligvis var både moderigtigt og pragtfuldt klædt efter europæisk forbillede.

Willom Carrons Regnskab 1602

Regenschab oc register paa hues godtz oc kleder som jeg haffuer ladett giøre, kiøbe oc bestille, paa Kong. Matt. min allernaadigste herris wegne, paa denne reygssse, hans Matt. mig haffde forskickedt till Brøssell wdi Nederland angick denn 2. february A: 1602.

Jeg her fra Kiøbenhaffnb affseygledede, ad Rostock, och thill denn 20. july, vdj same aar 1602, jeg igenn for Kroneburg hiid hiemb komm. — Willom Carronn

Wdgiiftt pendinge for effterne kleder, thill Kong: Matts: behoff, effter hans Matts: befallning, ad late giøre, som effterfølg:

Giffuet Anthonius v. der Bartig, burderer och perlesticker wdj Brøssell, først for et huid attlaß skiørtt, med liffstykke och ermer, stucket y blomuerck, med guld och silcke, befiget aff hannem, for guld, silcke, arbeydtz løn, och ald hues der tilhørde for ...

iiij^{ct}xx dr (420 daler)

Giffuet for^{ne} mester, for j røt atlas schiørt, met liffstykke och ermer, stucket med gefogen guld och silche wdj palmeuerck och blomsteruerck, offuer ald, thilsamen befiget for ...

iiij^{ct}xxx dr (330 daler)

Giffuet hanem for et brandguld atlas schiørtt med liffstücke och ermer, stucket offuer ald y blomster och strickuerck, med gefogenn sølff och silcke, befiget thilsamen for ...

iiij^{ct}xxxij dr (332 daler)

Giffuett hanem for et grønt skiørtt, med liffstykke och ermer, stucket med gefogenn guld och sølffue y compergomete y blomster, betinget for ...

iiij^{ct}xvij dr (317 daler)

Giffuett hanem, for et blaaet schiørtt medd liffstykke och ermer, stucket med gefogenn guld och sølff, och med vnsøe guld och sølffue, vdj adschillige blomsteruerck, befiget y lige maade, thilsamen, for arbeydtzlønn och hues tilkom ...

iiij^{ct}vij dr (307 daler)

Summarum for kleders bekostning ehr ... pendinge ij^m ij^{ct} vj dr (1706 daler)

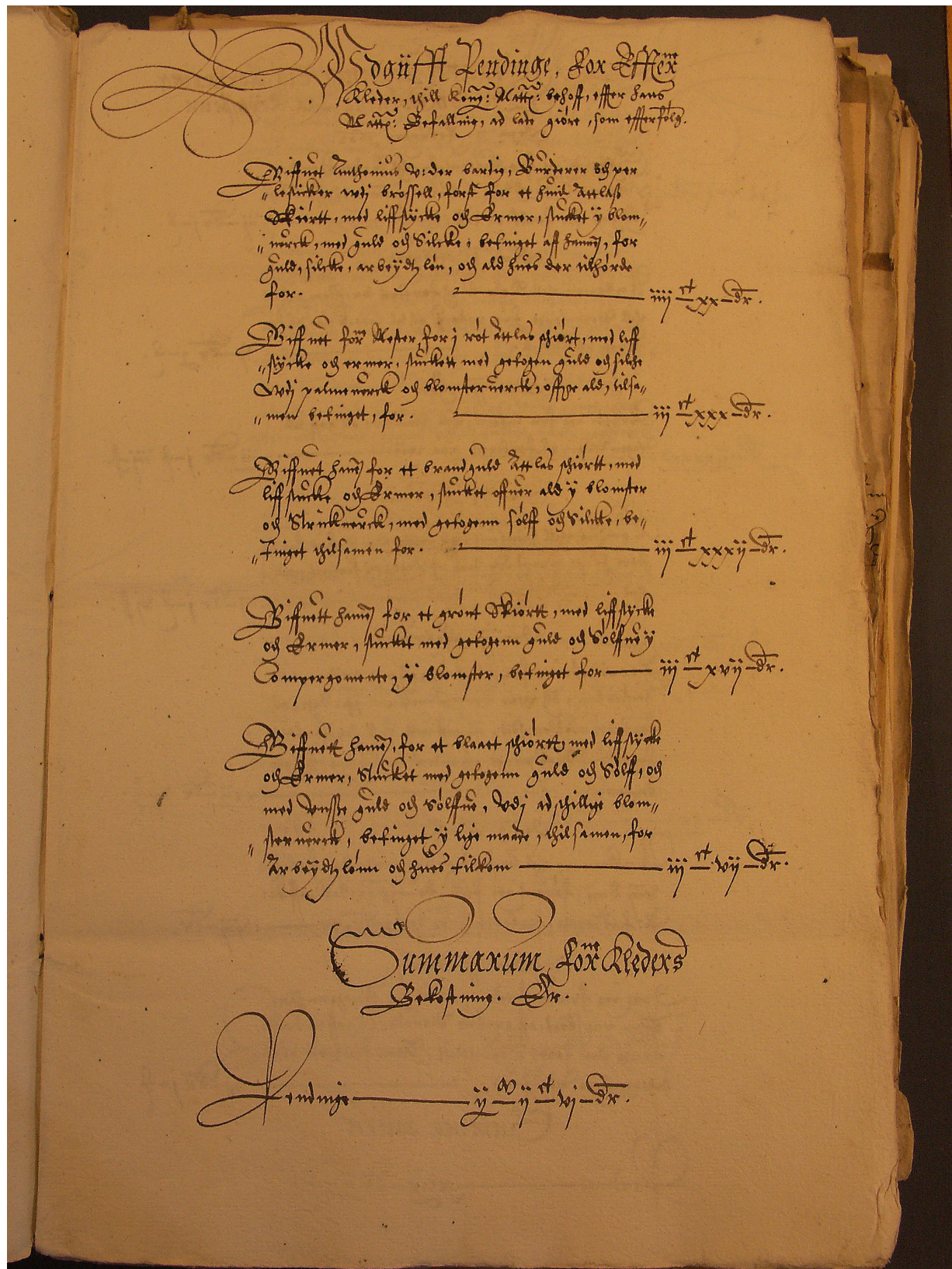

Fig. 2: Willom Carrons regnskab for dronningens dragter 1602.